

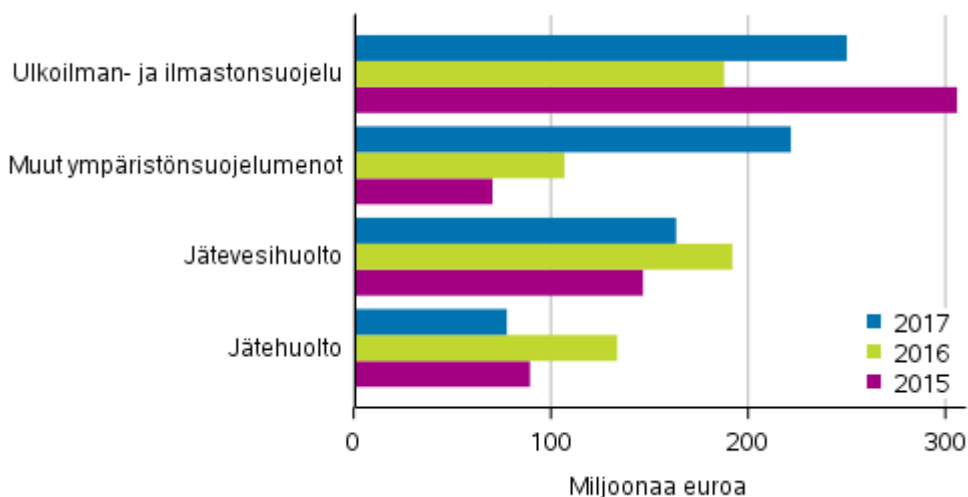
Ympäristönsuojelumenot 2017

Teollisuuden ympäristönsuojeluinvestoinnit kasvoivat vuonna 2017

Korjattu 15.1.2020. Korjatut kohdat on merkitty punaisella.

Suomen julkisen sektorin yhteenlasketut ympäristönsuojelumenot olivat 743 miljoonaa euroa vuonna 2017. Yrityksien käyttämät ympäristönsuojelupalvelut ja -investoinnit olivat **2 724** miljoonaa euroa. Kotitalouksien ympäristönsuojelumenot olivat 893 miljoonaa euroa. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen Ympäristönsuojelumenot-tilastosta. Tilasto kuuluu EU:n ympäristötilinpitoasetukseen ja kattaa julkisen sektorin, kotitaloudet, kaivostoiminnan, teollisuuden ja energia-, vesi- ja jätehuollon.

Kaivostoiminnan, teollisuuden ja energiahuollon ympäristönsuojelupalvelujen käyttö ja investoinnit kohteittain 2015–2017 (Kuviota korjattu 15.1.2020.)

Vuonna 2017 kaivostoiminta, teollisuus sekä energia-, vesi- ja jätehuolto käyttivät ympäristönsuojeluun yhteensä **2 100** miljoonaa euroa ja investoivat 624 miljoonaa euroa. Ympäristönsuojelumenoluokittain tarkasteluna vuonna 2017 yritysten jätevesi- ja jätehuollon menojen osuus kokonaisympäristönsuojelupalveluiden käytöstä on vähentynyt. Jakautuminen luokkien välillä vaihtelee vuosittain.

Kotitalouksien ympäristönsuojelumenot olivat 893 miljoonaa euroa, ja ne koostuvat jätevesi- ja jätemaksuista.

Ympäristönsuojelumenojen kohdentuminen sektoreittain 2015-2017 (Taulukkoa korjattu 15.1.2020)

Sektori	2015	2016	2017
Julkinen sektori
Yhteensä	1 063	675	743
Käyttö	393	333	376
Investoinnit	17	16	21
Tulon ja pääomansiirrot, netto (maksetut-saadut)	653	326	346
Kaivostoiminta, teollisuus, energia-, vesi- ja jätehuolto
Yhteensä	2 631	2 729	2 724
Käyttö	1 994	2 023	2 100
Investoinnit	637	706	624
Tulon ja pääomansiirrot, netto (maksetut-saadut)
Kotitaloudet
Yhteensä	845	861	893
Käyttö	845	861	893
Tulon ja pääomansiirrot, netto (maksetut-saadut)

Yrityksistä eniten ympäristönsuojelupalveluja käytettiin vesi-, ja jätehuollossa 1 730 miljoonalla eurolla. Lisäksi vesi- ja jätehuolto investoi eniten ympäristönsuojeluun 285 miljoonalla eurolla. Toiseksi eniten ympäristönsuojelupalveluja käytettiin teollisuudessa 240 miljoonalla eurolla. Teollisuuden toimialoista suurin ympäristönsuojelupalveluiden käyttäjä oli **metalliteollisuus**. Teollisuudessa investoitiin ympäristönsuojeluun 201 miljoonaa euroa. Eniten investoitiin metsäteollisuudessa ja metallimalmien louhinnassa. Metsäteollisuudessa tehtiin suuria ympäristönsuojeluinvestointeja vuonna 2017 ja se kasvatti tehdasteollisuuden kokonaisympäristönsuojeluinvestointien määrää.

Vuoden 2017 tiedot teollisuuden ympäristönsuojelumenoina on kerätty uudistetulla tiedonkeruulomakkeella. Tiedot menojen jakautumisesta ympäristönsuojelumenoluokkiin eivät ole vertailukelpoisia aiempiin vuosiin uudistetun lomakkeen johdosta. Lisäksi julkisen sektorin tiedot vuosilta 2014-2016 ovat tarkentuneet päivitettyjen tulonsiirtoerien ja luokittelun vuoksi.

Tilaston käsitteet ja määritelmät perustuvat EU:n ympäristötilinpitoasetukseen (N:o 691/2011 ja 538/2014) ja Eurostatin käsikirjoihin.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Ympäristönsuojelupalvelujen käyttö yrityksissä 2015-2017 (pl. alkutuotanto ja palvelualat) (Taulukkoa korjattu 15.1.2020).....	4
Liitetaulukko 2. Kaivostoiminnan, teollisuuden ja energia-, vesi- ja jätehuollon ympäristönsuojeluinvestoinnit 2015-2017.....	4
Laatuseloste: Ympäristönsuojelumenot.....	5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Ympäristönsuojelupalvelujen käyttö yrityksissä 2015-2017 (pl. alkutuotanto ja palvelualat) (Taulukkoa korjattu 15.1.2020)

Toimiala (TOL2008)	2015	2016	2017
B Kaivostoiminta ja louhinta	30	60	56
C Teollisuus	253	234	240
16 - 17 Metsäteollisuus	77	72	79
19 - 22 Kemianteollisuus	61	41	38
24 - 30, 33 Metalliteollisuus	103	105	107
10 - 15, 18, 23, 31 - 32 Muu teollisuus	12	17	16
D Energiahuolto	40	32	74
36 - 39 Päätoimiset ympäristönsuojelupalvelujen tuottajat ja vesihuolto	1 671	1 698	1 730
Yhteensä	1 994	2 023	2 100

Liitetaulukko 2. Kaivostoiminnan, teollisuuden ja energia-, vesi- ja jätehuollon ympäristönsuojeluinvestoinnit 2015-2017

Toimiala (TOL2008)	2015	2016	2017
B Kaivostoiminta ja louhinta	33	77	74
C Teollisuus	158	167	201
16 - 17 Metsäteollisuus	37	39	80
19 - 22 Kemianteollisuus	79	68	70
24 - 30, 33 Metalliteollisuus	27	37	25
10 - 15, 18, 23, 31 - 32 Muu teollisuus	13	21	26
D Energiahuolto	100	49	64
36- 39 Päätoimiset ympäristönsuojelupalvelujen tuottajat ja vesihuolto	346	412	285
Yhteensä	637	705	624

Laatuseloste: Ympäristösuojelumenot

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Ympäristönsuojelumenot -tilasto kuvaa ympäristönsuojelusta teollisuudelle, kotitalouksille, voittoa tavoittelemattomille yhtiöille sekä valtiolle ja kunnille aiheutuvia menoja. Se on tarkoitettu yhteiskunnallisen päätöksenteon, yritysten ja niiden etujärjestöjen sekä tutkimuksen tarpeisiin. Tilasto mahdollistaa ympäristönsuojelusta aiheutuneiden menojen vertailua eri toimialojen kesken. Tilastointi noudattaa EU:n tilastoviraston, Eurostatin, muotoilemia tilastointiperiaatteita, mikä varmistaa tietojen vertailtavuuden muiden Euroopan maiden sekä kansainvälisten järjestöjen vastaaviin tilastotietoihin.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Tilasto kattaa teolliset toimialat eli kaivos- ja kaivannaistoiminnan, teollisen valmistuksen ja energiahuollon, veden puhdistuksen ja jakelun, jätevesi- ja jätehuollon, kotitaloudet sekä valtion ja kunnat. Toimialajaottelu on EU:n standardiin perustuvan Tilastokeskuksen luokituksen TOL 2008 mukainen (Toimialaluokitus 2008, Tilastokeskus, Käsikirjoja 4, Helsinki 2008).

Ympäristönsuojelumenot -tilasto sisältää:

- ympäristönsuojeluinvestoinnit
- ympäristönsuojelulaitteistojen käyttö- ja kunnossapitomenot
- muut ympäristönsuojelun toimintamenot, kuten tutkimus- ja kehitysmenot, hallintomenot sekä erilaiset maksut ja korvaukset

Ympäristönsuojeluinvestointeihin sisältyvät sekä päästöjen vähentämiseen että niiden käsittelyyn tarkoitetut investoinnit. Päästöjä vähentävät toimenpiteet muuttavat tuotantoprosessia siten, että tuotannosta aiheutuvien päästöjen muodostuminen suhteessa tuotantomääriin pienenee. Päästöjen käsittelyyn tarkoitetut ympäristönsuojeluinvestoinnit ovat puhdistimia ym. lisälaitteita tai ratkaisuja, joiden käyttöön otto ei oleellisesti muuta itse tuotantoprosessia.

Ympäristönsuojelu on tässä tilastossa määritelty toiminnaksi, jonka tarkoituksena on vähentää fyysiseen ympäristöön kohdistuvia haittoja, tai joka oleellisesti liittyy näiden haittojen vähentämiseen. Tällaisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi päästöjen ja jätteiden käsittely, niiden muodostumisen ehkäiseminen, ympäristötarkkailu ja -valvonta, ympäristönsuojeluun liittyvä hallinto, koulutus ja tiedottaminen, ympäristövahinkojen korjaaminen sekä tuotannon ympäristöhaittojen vähentämiseen tähtäävä tutkimus- ja kehitystyö. Energiainsäästö- ja työsuojelutoimenpiteet eivät kuulu tässä tilastossa ympäristönsuojeluun.

Ympäristönsuojelumenot tilastoidaan niiden kohdentumisen perusteella, kansainvälisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden ja -kustannusten CEPA 2000 -luokituksen mukaisesti. (Classification of Environmental Protection Activities and Expenditure). CEPA-luokkia ovat muun muassa jätevesihuolto, jätehuolto, ilmansuojelu, luonnonsuojelu sekä hallinto ja muu ympäristönsuojelu.

Ympäristönsuojelumenolaskelmat perustuvat YK:n ja EU:n tilastoviraston Eurostatin luokituksiin, määritelmiin ja standardeihin:

System of Environmental-Economic Accounting - Central Framework. United Nations, European Union, Food and Agriculture Organization of the United Nations, International Monetary Fund, Organisation for Economic Co-operation and Development, The World Bank 2014.

Environmental expenditure statistics - General Government and Specialised Producers data collection handbook. European Commission 2007.

1.3 Lait ja asetukset

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 538/2014 Euroopan ympäristötilinpidosta annettun asetuksen (EU) N:o 691/2011 muuttamisesta velvoittaa jäsenmaita tilastoimaan ja raportoimaan ympäristönsuojelumenot vuosittain. Ensimmäinen raportointi tapahtuu vuonna 2017 koskien tilastovuotia 2014 ja 2015.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Julkisen sektorin ympäristönsuojelumenot lasketaan valtion tilinpäätösaineiston sekä kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston pohjalta. Tietoja täydennetään maa- ja metsätalousministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, valtiovarainministeriön, ulkoasiainministeriön sekä puolustusministeriön tiedoilla.

Teollisuuden ympäristönsuojelumenot -tilastoa varten tarvittavat tiedot kerätään vuosittaisella, noin 2000 teollisuuden toimipaikalle lähetettävällä kyselyllä. Kysely koskee edellisenä vuonna toteutuneita ympäristönsuojelumenoja ja siihen on mahdollisuus vastata joko paperilomakkeella tai internetissä sähköisellä lomakkeella.

Kotitalouksien sekä voittoa tavoittelemattomien yhtiöiden ympäristönsuojelumenot lasketaan kansantalouden tilinpidon tietojen pohjalta.

Tilaston peruskehikon muodostavat Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteriin perustuvassa tietokannassa vähintään yhden henkilön yritykset, joiden toimialana on kaivos- ja kaivannaistoiminta, teollinen valmistus, energiahuolto tai veden puhdistus ja jakelu.

Kyselyn piiriin kuuluvat seuraavat toimialaluokituksen TOL 2008 pääluokat

B Kaivostoiminta ja louhinta (05 - 09)

C Teollisuus (10 - 33)

D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta (35) sekä pääluokasta E toimiala Veden otto, puhdistus ja jakelu (36)

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Otantapohjaisuudesta johtuen tuloksiin liittyy aina tilastollisia epävarmuustekijöitä. Käytetyllä otanta-asetelmalla kuitenkin pyritään siihen, että suurten teollisuusyritysten ympäristönsuojelumenot, jotka ovat merkittävimpiä, saadaan kattavasti ja luotettavammin tilastointiin. Noin 2000 toimipaikalle lähetetyn kyselyn vastausprosentti on viime vuosina ollut 80–90 %. Vastaukset tarkistetaan Tilastokeskuksessa mittausvirheiden minimoimiseksi. Vastaukset otetaan huomioon korotettaessa aineisto koskemaan koko teollista toimintaa Suomessa.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Ympäristönsuojelumenot -tilasto tuotetaan vuosittain noin 22 kuukauden kuluttua tilastovuoden päättymisestä. Julkistamiskalenterin verkko-osoite: <http://www.stat.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastotiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internet-sivuilla. Lisäksi tilastotiedot raportoidaan EU:n tilastovirastolle Eurostatille ja sitä kautta ne tulevat julkaistaviksi Eurostatin sekä OECD:n tilastojulkaisuissa ja -tietokannoissa.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastotietojen vertailtavuus muiden EU-maiden kanssa on hyvä johtuen Eurostatin laatimien yhtenäisten tilastointiperiaatteiden noudattamisesta. Myös OECD-maiden kesken vertailtavuus on parantunut viime vuosien aikana.

Julkisen sektorin ympäristönsuojelumenotilastoa on laskettu Suomessa vuodesta 1994 lähtien vuosittain. Sinä aikana tietojen vertailukelpoisuus ei ole merkittävästi muuttunut, vaikka laskelmiin sisältyvissä valtion talousarvion momenteissa ja kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston talouserissä on ollut jonkin verran muutoksia vuosittain. Esimerkiksi valtio on yhdistänyt momenteja ympäristöministeriön

hallinnonalalla ja toisaalta laskelmiin on otettu joitakin momenteja lisää. Myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä aluehallintovirastojen perustaminen toi muutoksia momentteihin.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Teollisuuden ja julkisen sektorin ympäristönsuojelumenotietoja on tilastoitu Suomessa vuodesta 1992 lähtien, ja kerättävät tiedot eivät ole sinä aikana merkittävästi muuttuneet. Ympäristönsuojelumenot-tilastossa näiden kahden tilaston tietosisällöt tulevat laajempina ja uudistettuna versiona uusien lähdeaineistojen laskentamenetelmän pohjalta.

Lisätietoja

Antti Hörkkö 029 551 3035
Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

ymparistotilinpito@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Lähde: Ympäristönsuojelumenot 2017, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN ISSN 2489-6055
(pdf)